

Til lovforslag nr. L 101. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 10. december 1999

Betænkning

over

Forslag til lov om produktionsskoler

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til undervisningsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Nogle af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Danske Produktionshøjskoler Lærerforening,
Foreningen for produktionsskoler & produktionshøjskoler,

Forstanderkredsen for Produktionsskoler/Produktionshøjskoler,

Hobro Produktionshøjskole,
Kuratorernes Landsforening,

Medieskolen Lyngby,

Produktionsskolen i Ringsted, Miljø- og Naturskolen og

Toft, Arne, borgmester i Arden, m.fl.

Udvalget har noteret sig undervisningsministerens tilsagn om, at der i regi af Undervisningsministeriet nedsættes en arbejdsgruppe med deltagelse af organisationer på produktionskole- og erhvervsuddannelsesområdet samt Kommunernes Landsforening.

Arbejdsgruppen får i opdrag at følge udviklingen i det samspil mellem produktionsskolerne og erhvervsuddannelserne, især de tekniske, der er beskrevet i lovforslagets almindelige bemærkninger. Det skal herunder vurderes, hvordan bl.a. 1-års-reglen påvirker overgangen fra produktionsskole til erhvervsuddannelse. Herudover vil der skulle lægges vægt på en vurdering af kommunernes indsats for at medvirke til en smidig overgang, især med henblik på at belyse den kommunale ungdomsvejlednings rolle.

Ministeren vil endvidere opfordre til, at man lokalt etablerer et tilsvarende samarbejde imellem produktionsskolerne, erhvervsskoler med flere og kommunerne, herunder ungdomsvejledningen, med henblik på at sikre, at produktionsskolerne får udviklet den brobygningsfunktion i forhold til de erhvervsrettede uddannelser, som de er tiltænkt i lovforslaget.

Til brug for arbejdet vil arbejdsgruppen primo februar 2000 modtage den færdige evaluering af produktionsskolerne. Også evalueringsrapporten fra PRO-TEK-forsøget vil kunne indgå, når denne ligger færdig primo maj måned 2000. Endvidere vil samspillet mellem produktionsskoler og erhvervsskoler blive taget op i den af undervisningsministeren planlagte redegørelse, Institutionspolitisk redegørelse om erhvervsskoler m.v., som forventes afgivet i Folketinget i foråret 2000.

Arbejdsgruppen aflægger rapport til undervisningsministeren i efteråret 2000.

Der er af undervisningsministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse* med de af undervisningsministeren stillede ændringsforslag.

Et mindretal inden for flertallet (Dansk Folkepartis medlem af udvalget) støtter lovforslaget, idet partiet særligt har noteret sig, at det i bemærkningerne til lovforslaget er nævnt, at de økonomiske konsekvenser af lovforslaget forudsættes kompenseret kommunerne ved bloktilskudsberegningen.

Det er vigtigt for Dansk Folkeparti, at kommunerne ikke får merudgifter ved vedtagelse af det-

te lovforslag, og partiet har ønsket at få optrykt spørgsmål 11 og undervisningsministerens svar herpå som bilag til betænkningen.

Ændringsforslag

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 11

1) *Stk. 2, 2. pkt.*, udgår, og i stedet indsættes:

»Inden for en kvote, der udgør 5 pct. af produktionsskolens samlede årselevtal i det forudgående finansår, kan der i særlige tilfælde medregnes ophold af længere varighed. For skoler, der ikke har haft aktivitet i det forudgående finansår, beregnes kvoten på baggrund af det forventede årselevtal.«

Til § 13

2) *Stk. 1, 3. pkt.*, udgår, og i stedet indsættes:

»Størrelsen af bidragene pr. årselev fastsættes afhængigt af den samlede aktivitet på produktionsskolerne i finansåret. Bidragssatserne fastsættes på de årlige finanslove.«

3) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Til kommuner, der yder grundtilskud til en produktionsskole, gives et fradrag ved beregningen af kommunens bidrag efter stk. 1 svarende til det beløb, kommunen yder i grundtilskud. For hver kommune kan højst ske fradrag for ét fuldt grundtilskud. For nyoprettede skoler foretages intet fradrag i det finansår, hvor skolen er begyndt på sin virksomhed.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

Til § 19

4) I *stk. 2, 1. pkt.*, udgår ordene », dog ikke deltagere, der er aktiverede i henhold til lov om en aktiv socialpolitik eller lov om aktiv arbejdsmarkedspolitik«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Ved lovforslagets § 11, stk. 2, er der fastsat en grænse på et år for varigheden af et produktionskoleforløb, i særlige tilfælde dog op til 14 måneder. Da denne dispensationsadgang i konkrete tilfælde kan forekomme urimeligt snæver, fore-

slås det i stedet, at der gives skolerne mulighed for at meddele dispensation til et forlænget produktionsskoleophold, men således at der for den enkelte skole indføres en grænse for anvendelsen af disse dispensationer. Denne grænse foreslås fastsat til 5 pct. af en skoles samlede aktivitet i det forudgående finansår for at betone det særlige ved at give dispensation. Det understreges hermed, at produktionsskoleophold er et tidsbegrænset uddannelsesforløb, og at skolerne har en funktion som et tilbud, der skal motivere de unge primært til fortsat uddannelse.

For nye skoler beregnes kvoten på grundlag af det forventede årselevtal, som ligger til grund for beregningen af forskudsraten på statstilskuddet til skolen.

Til nr. 2

Indførelsen af en kommunal bidragsordning er et af de tiltag, der efter ophævelsen af rammestyringen har til formål at stabilisere den samlede aktivitet på et niveau omkring aktivitetsniveauet i 1999. Et væsentligt element er her størrelsen af bidragene, der bør ligge på et niveau, så det stadig vil være attraktivt for kommunerne, at de unge går på produktionsskole.

Efter forslaget skal størrelsen af bidragssatserne fastsættes på finansloven. Det foreslås, at størrelsen af bidragssatserne gøres afhængig af den samlede aktivitetsudvikling på produktionsskolerne. De konkrete bidragssatser foreslås som hidtil fastsat på finansloven, men således at satserne er graduerede under hensyn til det samlede aktivitetsniveau.

Bidragssatserne foreslås som udgangspunkt fastsat til 15.000 kr. pr. årselev under 18 år og 25.000 kr. pr. årselev over 18 år. Dette vil gælde, hvis det samlede aktivitetsniveau holdes på det nuværende niveau på 5.178 årselever. Stiger aktiviteten med 5 pct. svarende til 260 årselever i forhold til det nuværende niveau, forhøjes bidragssatserne med 5.000 kr. pr. årselev. Herefter forhøjes bidragssatserne med yderligere 5.000 kr. pr. årselev, hver gang den samlede aktivitet øges med 5 procentpoint svarende til 260 årselever.

De kommunale bidrag for 2000 opkræves i 2001 og modregnes i bloktilskudskompensationen i juli 2001. Der ydes kommunal bloktilskudskompensation for udgifter til bidrag op til et aktivitetsniveau på 5.178 årselever.

Undervisningsministeriet vil kvartalsvis orientere kommunerne om aktivitetsudviklingen og de forventede bidragsmæssige konsekvenser heraf.

De kommunale bidrag afregnes én gang årligt på grundlag af den faktiske aktivitet og de dertil svarende bidrag, som anført på finansloven.

Disse bemærkninger erstatter bemærkningerne til § 13 i lovforslaget samt afsnittene i de almindelige bemærkninger om bidragsordningen i afsnit 3. Aktivitetsudvikling og afsnit 5. Økonomiske konsekvenser for staten og kommunerne.

Til nr. 3

I forbindelse med finanslovforhandlingerne er der blevet rejst spørgsmål om, hvorvidt den foreslåede kommunale bidragsmodel i tilstrækkelig grad tilgodeser kommuner, specielt mindre kommuner, der i forvejen yder tilskud i form af grundtilskud til produktionsskoler. Det er samtidig påpeget, at kommunernes udgifter ved bidragsordningen vil blive kompenseret i meget ulige grad ved en eventuel bloktilskudsregulering som følge af princippet ved denne reguleringsmetode.

Det foreslås derfor at justere bidragsordningen ved at indføre en rabatordning, således at de kommuner, der i forvejen yder tilskud til en produktionsskole i form af grundtilskud, får en rabat ved, at grundtilskuddet fradrages i de bidrag, kommunen skal betale.

Grundtilskuddet til produktionsskoler er i lovforslaget fastsat til 345.000 kr. for 1999. Tilskuddet reguleres årligt med Finansministeriets indeks for pris- og lønudviklingen.

Der ydes kun fradrag for ét grundtilskud pr. kommune, det vil sige, at kommuner med flere produktionsskoler kun får fradrag for én skole.

Hvis grundtilskud ydes af flere kommuner i fællesskab, gives fradraget for den enkelte kom-

mune med det beløb, som kommunen yder som sin andel af grundtilskuddet. For nye skoler indføres der en forsinkelse i fradraget, således at der ikke er mulighed for fradrag i det kalenderår, hvor skolen etableres. Værdien af fradragsordningen i år 2000 tager derfor udgangspunkt i det nuværende antal produktionsskoler.

Finansieringsordningen vil herved være indrettet således, at der tages hensyn til små kommuner samt kommuner med relativt små skoler.

Til nr. 4

Baggrunden for forslaget om at undtage aktiverede fra erstatningsordningen var at skabe sammenhæng med bestemmelserne i lovforslagets §§ 17 og 18, hvorefter skoleydelse og befordringsgodtgørelse for fremtiden ikke ydes til aktiverede. Dette var i overensstemmelse med princippet i den planlagte finansieringsomlægning for aktiverede, hvorefter alle udgifter ved aktivering afholdes af de myndigheder, der er ansvarlige for aktiveringen. Imidlertid er det tilskud, skolerne modtager for aktiverede af samme størrelse som det, der ydes for ikke aktiverede, og skolerne har ikke mulighed for at opkræve yderligere tilskudsbeløb fra de aktiverende myndigheder til dækning af eventuelle forsikringspræmier. Det forekommer derfor mest rimeligt også at lade de aktiverede være omfattet af erstatningsordningen svarende til, hvad der er tilfældet ved erhvervsskolerne. Deltagere i indtægtsdækket virksomhed vil efter forslaget ikke være omfattet af erstatningsordningen, og skolerne indtægtsdækkede virksomhed vil således ikke være konkurrenceforvridende over for andre udbydere af tilsvarende aktiviteter. Hvis der ønskes en arbejdsskadeforsikring i forbindelse med undervisning under arbejdspladslignende forhold, må den indregnes i prisen for tilbudet, og der må tegnes særskilt forsikring.

Hans Peter Baadsgaard (S) fmd. Peder Sass (S) Jeppe Kofod (S) Frode Sørensen (S)
Carsten Hansen (S) Aage Frandsen (SF) Susanne Clemensen (CD) Henrik Svane (RV)
Søren Kolstrup (EL) Anders Mølgaard (V) nfmd. Hanne Severinsen (V)
Else Winther Andersen (V) Karen Rønde (V) Brian Mikkelsen (KF) Knud Erik Kirkegaard (KF)
Christian H. Hansen (DF) Tove Videbæk (KRF)

Frihed 2000 havde ikke medlemmer i udvalget.

Nogle af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 11 og svaret herpå er optrykt efter ønske fra Dansk Folkeparti, og spørgsmål 13 og svaret herpå er optrykt efter ønske fra Socialdemokratiet.

Spørgsmål 11:

Kan ministeren bekræfte, at dette lovforslag ikke påfører merudgifter for kommunerne, der i givet fald ikke kompenseres ved bloktilskudsbeholdningen?

Svar:

For så vidt angår den foreslåede bidragspligt kan jeg oplyse, at kommunerne ydes bloktilskudskompensation for udgifter til bidrag svarende til den hidtidige aktivitet.

Derudover kan det ikke udelukkes, at det samlede lovforslag i begrænset omfang kan medføre tekniske og administrative udgifter, der ikke kompenseres ved bloktilskudsreguleringen.

Spørgsmål 13:

Ministeren bedes oplyse, om der med lovforslaget er taget hensyn til det tekniske og administrative personales løn- og ansættelsesforhold ved produktionsskolerne.

Svar:

Undervisningsministeriet har overvejet spørgsmålet. Det må understreges, at en sådan ændring ikke bør ske alene for produktionsskolerne, men i hvert fald også for daghøjskolerne. Ministeriet har drøftet det med skoleformernes foreninger og oplysningsforbundene. Reaktionen herfra har ikke været entydige, men overvejende negative. Der var nogen bekymring dels for at tabe fleksibilitet i opgaveløsningen, dels for omkostningsforøgelse for skolerne.

Undervisningsministeriet har derfor iværksat en undersøgelse af, hvilke vilkår der gælder for de pågældende medarbejdere, og hvad det vil koste at ændre deres overenskomstsmæssige forhold m.v.

Det forventes, at undersøgelsen vil blive afsluttet i løbet af nogle måneder.